

Trwają prace nad finalną wersją ustawy o związkach partnerskich

22 listopada 2024

„Trwają rozmowy nad wypracowaniem konsensusu, który pozwoli na poparcie ustawy o związkach partnerskich przez większość sejmową” – mówi minister ds. równości Katarzyna Kotuła. Jak podkreśla, rządowy projekt jest minimum, ale dlatego trzeba go wykorzystać do maksimum, by zabezpieczyć partnerów i dzieci wychowujące się w takich rodzinach. Szczególnie ważna jest kwestia tzw. małej pieczy. W toku konsultacji publicznych i międzyresortowych wpłynęło kilkaset stron uwag i kilka tysięcy maili.

„Z projektem ustawy o związkach partnerskich jesteśmy już po konsultacjach publicznych, po konsultacjach międzyresortowych, choć kilka resortów poprosiło o kilka dodatkowych dni. Będziemy analizować 7 tys. maili, kilkaset stron uwag z resortów, będziemy rozmawiać o nich z poszczególnymi ministrami. Chcemy, żeby ten projekt był jak najbardziej perfekcyjny. Z tego minimum, którym jest ten rządowy projekt, chcemy uzyskać maksimum w zakresie zabezpieczenia dwóch

dorosłych osób, ale też sytuacji dziecka w tych rodzinach” – mówi agencji Newseria Kotuła.

W październiku do konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych trafiły projekt ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich i ustawy wprowadzającej ustawę o rejestrowanych związkach partnerskich. Nowe przepisy regulują kwestie dotyczące sposobu zawierania rejestrowanego związku partnerskiego – zarówno osób jednej płci, jak i różnych płci, praw i obowiązków osób w związkach partnerskich czy faktycznych opiekunów dziecka. Zakładają m.in. przyznanie prawa pochówku, umożliwienie dziedziczenia ustawowego, zwolnienie od podatku od spadków i darowizn oraz czynności cywilnoprawnych, możliwość wspólnego rozliczania osób partnerskich, które zawarły umowę o wspólności majątkowej. W projektach znalazły się także kwestie reprezentowania partnerki/partnera przed urzędami i sądami, prawa do renty rodzinnej w przypadku śmierci partnerki/partnera i do zasiłku opiekuńczego w przypadku konieczności sprawowania opieki nad chorą partnerką czy chorym partnerem.

Przepisy przewidują również wprowadzenie tzw. małej pieczy, zgodnie z którą osoba w związku partnerskim jest uprawniona do uczestniczenia w sprawowaniu bieżącej pieczy nad wspólnie z nim przebywającym dzieckiem pozostającym pod władzą rodzicielską drugiej z osób w związku partnerskim i jego wychowaniu. „Brak uregulowania sytuacji dzieci jest przemocą instytucjonalną państwa wobec dzieci, które żyją w tęczy rodzinach. W sytuacji, w której mąż i żona się rozwodzą, kobieta zabiera dzieci i ma na przykład nową partnerkę, wspólnie mieszkają 10 czy 15 lat, razem wychowują te dzieci, chcemy, żeby ta partnerka miała prawo podejmowania decyzji w zakresie codziennych życiowych sytuacji, czy to wycieczka szkolna, czy wyrwanie ósemki, czy kurs na prawo jazdy” – wskazuje pani minister. „Wiemy, że nie ma zgody na pełne przysposobienie wewnętrzne, ale uznajemy, że jakieś minimalne zabezpieczenie dla dzieci musi być w tej ustawie”.

Mała piecza ma przysługiwać wszystkim parom, które wychowują dzieci i zdecydują się na zawarcie związku partnerskiego. Nie daje praw rodzicielskich, ale ma ułatwić życie opiekunów dziecka. „To nie jest kwestia ideologii, ale kwestia spojrzenia na prawo dziecka do rodziny, prawo dziecka do pewnego zabezpieczenia. To zobowiązanie państwa, żeby takie bezpieczeństwo dzieciom zapewnić” – podkreśla Katarzyna Kotuła.

Na rozwiązanie kwestii związków partnerskich czekają także pary heteroseksualne pozostające w związkach nieformalnych. Ministerstwo wskazuje – za Narodowym Spisem Powszechnym z 2021 roku – że liczba takich związków rośnie: w 2011 roku było ich 316,5 tys., a w 2021 – 552,8 tys., podczas gdy liczba małżeństw spada. To świadczy o potrzebie społecznej zwiększenia ochrony prawnej rodzin tworzonych przez pary tej samej i różnej płci, które nie zawierają małżeństw.

Badanie Ipsos „LGBT+ Pride 2024” wskazuje, że 67 proc. Polaków popiera zawieranie związków partnerskich przez osoby tej samej płci. Z kolei z sondażu Ipsos dla OKO.press i TOK FM, we współpracy z Miłość Nie Wyklucza i Kampanią Przeciw Homofobii, wynika, że zdaniem 69 proc. badanych partner lub partnerka rodzica biologicznego powinni mieć prawną gwarancję przysposobienia dziecka, żeby zabezpieczyć jego sytuację np. na wypadek śmierci rodzica biologicznego.

Polska razem z Bułgarią, Litwą, Słowacją i Rumunią należą do krajów UE, które nie przewidują zawarcia zinstytucjonalizowanego związku przez osoby tej samej płci w formie małżeństwa lub zarejestrowanego związku partnerskiego. W 22 państwach UE oraz dziewięciu innych państwach europejskich (Norwegia, Islandia, Wielka Brytania, Szwajcaria, Andora, Liechtenstein, San Marino, Monako, Czarnogóra) taka możliwość już istnieje.

„Wracamy do rozmów na poziomie politycznym, do uzgodnienia takiego konsensusu, który pozwoli na to, żeby była większość

dla tego projektu. Wierzę, że ta większość będzie, bo wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka obligują nas do tego, że Polska musi wprowadzić to rozwiązanie. Od nas zależy, jaki będzie zakres tej ustawy, na tyle szeroki, żeby zabezpieczać prawa osób żyjące w nieformalnych dzisiaj związkach jednopłciowych, czy par hetero, ale też taki, żeby pozwolił nam na uzyskanie większości w Sejmie i w Senacie” – mówi minister ds. równości.

Jak wskazuje Helsińska Fundacja Praw Człowieka, istnienie obowiązku Polski w zakresie instytucjonalizacji związków osób tej samej płci potwierdzają dwa wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (z grudnia 2023 i września 2024 roku). ETPCz stwierdził naruszenie przez Polskę art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, tj. prawo do poszanowania życia rodzinnego i prywatnego. Zgodnie z tym wyrokiem Polska jest zobowiązana do zapewnienia ram prawnych umożliwiających parom tej samej płci odpowiednie uznanie i ochronę ich związku. Ochrona par tej samej płci powinna być „odpowiednia” i zapewniać prawo do wsparcia materialnego, odnosić się do podatków i dziedziczenia, a także nakładać na partnerki i partnerów prawa i obowiązki w zakresie wzajemnej pomocy – wskazano w opisie celu projektu.

Zdjęcie: [oneinchpunch \(pl.DepositPhotos.com\)](https://www.oneinchpunch.pl/DepositPhotos.com)

Źródło: [Newseria.pl](https://www.newseria.pl)